

1) Hankkeen nimi

Pyhäjoen retkeilyreitistön kehittäminen

2) Hankkeen julkinen kuvaus

Pyhäjoelle on tarve suunnitella ja toteuttaa kunnollinen retkeilyreitistö, jotta ulkoharrastusmahdollisuudet olisivat tarpeeksi laadukkaita ja monipuoliset. On tärkeää, että jo olemassa olevia käyntikohteita, reittejä ja rakenteita hyödynnettäisiin parhaalla mahdollisella tavalla parantamalla opastusta, nostamalla niiden tasoa kunnostamalla polkuja ja rakentamalla mm. lintutorneja, nuotiopaikkoja ja laavuja.

Pyöräily-, ja patikointireitit, luontopolut ja uimapaikat sekä muut käyntikohteet tarvitsevat selkeät opasteet.

Hanke liittyy Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan ja sen toteuttamiseen haetaan EU:n maaseuturahaston osarahoitusta.

3) Hakija

Pyhäjoen kunta, Kuntatie 1, 86100 Pyhäjoki

Y-tunnus 0189127-1

4) Hankkeen tarve ja tausta

Ajatus Pyhäjoen kunnan retkeilyreitistön kehittämiseksi lähti siitä, että kuntalaisilla on ollut heistä itsestään lähtöisin oleva vahva halu luoda Pyhäjoelle retkeilyreitistöä ja sitä on toteutettu tähän asti hyvin pienellä budjetilla mm. kyläyhdistysten ja metsästysseurojen rahoituksella ja talkoilla. Esimerkiksi Pirttikosken kyläyhdistys on jo tehnyt työtä pyöräilyreitistön eteen, mutta sen laajentaminen koko kunnan kattavaksi ja yhdistäväksi, olisi kaikkien toiveiden mukaista.

Pyhäjoella on runsaasti potentiaalisia virkistyskohteita ja alueita, joita ei ole kehitetty millään tavalla virkistyskäyttöön. Niillä alueilla, joilla kehitystä on tapahtunut, opastus on puutteellista tai sitä ei ole.

Pyhäjoella lisääntyy vapaa-ajanviettopaikkojen kysyntä valtavasti tulevina vuosina ydinvoimahankkeen myötä. Osa olemassa olevista retkeilypaikoista on päässyt huonoon kuntoon tai ne tarvitsevat kehittämistä. Alueet tulee kunnostaa ja rakentaa niin, että niiden käyttöaste ja houkuttelevuus paranevat. Uusia alueita on kartoitettu ja ne halutaan tuoda esille ja ihmisten tietoisuuteen.

Reitistöä kehitetään pitemmällä aikavälillä eri hankkeiden puitteissa suuremmaksi kokonaisuudeksi. Tämän hankkeen tarkoitus on kehittää jo olemassa olevia puitteita laadukkaammiksi sekä parantaa opastusta, mutta raivata myös uusia ja tuntemattomampia alueita kaikkien tietoisuuteen virkistyskäyttöön.

Hankkeen kehittämissä on ollut mukana kunnan teknisen puolen lisäksi vapaa-aika- ja nuorisopuolen työntekijöitä, sekä ennen kaikkea kyläläisiä, joilla on valmiiksi hyvä käsitys siitä, mitä Pyhäjoella kannattaa kehittää. Olemme saaneet yhteyden paikallisiin ihmisiin, seuroihin ja yhteisöihin, joilla on vahva paikallistuntemus.

Työryhmän ja kuntalaisten asiantuntemus on auttanut kehittämään parhaan mahdollisen retkeilyreitistön niissä puitteissa, kuin nyt on mahdollista. Työryhmä on pitänyt useita kehityspalavereita sekä tutustunut konkreettisesti kehitettäviin kohteisiin.

Hankkeen puitteissa on erityisesti kuunneltu kuntalaisten toiveita ja ajatuksia alueiden kehittämiseksi vetovoimaisemmiksi. Tämä on innostanut paikallisia yhdistyksiä, yhteisöjä ja yksityishenkilöitä sitoutumaan tekemään paljon talkootyötä, koska hanke palvelee kyläläisiä ja heidän tarpeitaan matkailijoiden lisäksi.

5) Hankkeen tavoitteet

Hankkeella saadaan Pyhäjoen kunnan alueella olevat retkeilykohteet mahdollisimman monen kuntalaisen ja kunnan alueella kävijän tietoisuuteen ja aktiiviseen käyttöön. Pyhäjoki jokena tulee nostaa sille kuuluvaan arvoon maisemallisesti ja virkistyksen ja vapaa-ajanvieton vetovoimatekijänä.

Retkeilyreitistön kehittäminen tuo esille useat upeat ulkoilualueet merkittyjen pyöräily- ja patikointireittien varsilla:

Oravisjärven ympäristö muuttuu monipuoliseksi retkeilykohteeksi, jossa on mahdollisuus nauttia luonnosta patikoiden, pyöräillen, lintuja seuraten, nuotioiden laavulla, tutustuen alueen luontotyyppeihin (infotaulut) ja myös meloen tai soudellen. Paikasta tulee monipuolinen koko perheelle sopiva retkeilykohde. Alueella voidaan järjestää melontakursseja. Pirttikosken kyläläiset ja maanomistajat ovat voimakkaasti hankkeen takana ideoinnin ja talkootyön osalta. Alueen kehittäminen pohjautuu vahvasti kuntalaisten ajatuksiin ja toiveisiin.

Kupuliskosken etelä- ja pohjoisranta ovat myös upeita jokiluontokohteita, joiden mahdollisuudet retkeilyyn ja kalastukseen osalta lisääntyvät, kun pieniin saariin pääsee pitkospuita ja siltoja pitkin. Pohjoisrannan kalliot suojellaan tekemällä asianmukainen nuotiopaikka. Kauniista retkeilykohteesta pystyy nauttimaan paremmin ja se toimii levähdyspaikkana pyöräilyreitistön varrella.

Tervon satama kehittyy huomattavasti lintutornin myötä, jolloin lintuja pääsee tarkkailemaan niin jokisuulle, kuin merellekin päin. Sataman viihtyisyys ja monipuolisuus lisääntyy.

Pyhäluodon uimaranta saa kunnolliset opasteet, joka helpottaa huomattavasti löytämään mutkaisen tien takana olevan yleisen uimarannan. Tämä helpottaa myös Kielosaaren yrittäjien työtä, koska matkailijat löytävät opasteiden ansiosta lähimmälle uimarannalle helposti.

Rajaniemen rannan raivaus tuo esille upean kalliomaiseman, jolloin ainutlaatuinen pyhäjokinen merenrantaluonto pääsee oikeuksiinsa. Alueelle tehdään nuotiopaikka, joka suojelee kallioita, jottei niitä käytettäisi tulentekopaikkoina. Paikasta tulee piknik-/levähdysalue pyöräilyreitistön varrelle ja se sopii erinomaisesti myös pienten lasten uimapaikaksi matalan rannan ansioista. Tässä hankkeessa on kunnioitettu Rajaniemen kyläläisten toiveita, jolloin myös talkootyö alueen kunnostamiseksi järjestyy kyläläisten taholta.

Merimajan uimaranta on päässyt rapistumaan. Upea hiekkaranta halutaan tuoda esille ja sitä kehitetään vetovoimaisemmaksi rakentamalla alueelle nuotiopaikka, maastopöytä ja -penkit sekä kuivakäymälä. Alueella olevat pukukopit ovat vielä käyttökelpoisia.

Elävisluodon alueella olevat uimarannat (Pylhy ja Pöllä) ovat täydellisiä virkistyskäyttöön, mutta tällä hetkellä vailla minkäänlaisia rakenteita. Paikkaa eivät löydä, kuin paikalliset. Niiden kehittäminen toimiviksi uimarannoiksi palvelee myös alueella asuvia.

Yppärin vanha kalasatamaan löytää asiallisen viitoituksen ansioista ja se on hyvä kalastuspaikka.

Saaren penkkatie on suosittu ulkoilukohde keskustan tuntumassa. Nuotiopaikan lisääminen luonnonkauniille paikalle, josta löytyy jo kaikki muu tarvittava (penkit ja jäteastia) lisää sen käyttömahdollisuuksia koko perheen kohteena.

Pyöräily- ja kävelyreitit yhdistävät kehitettävät kohteet kokonaisuudeksi, jollainen toimivan retkeilyreitistön tulee olla, tarjoamalla mahdollisuuksia levähtää, virkistäytyä tai yöpyä matkan varrella. Ne tuovat esille tällä hetkellä osittain tiedostamattomat mahdollisuudet retkeillä niin paikkakuntalaisille, kuin ulkopuolelta tuleville. Tällä hetkellä mahdollisuudet ovat vain harvojen ihmisten tietoisuudessa tai niiden käyttöaste on huono toimimattomien tai puutteellisten ratkaisujen vuoksi.

6) Hankkeen toimenpiteet ja toteutustapa sekä riskit toteutuksessa

Hanke on osin eri toimijoiden koordinoivaa tehtäväjakoja ja osin kohteiden kunnostusta ja opastusverkoston tekoa. Hanke tarvitsee vetäjän noin vuoden ajaksi, joka koordinoi hanketta ja on yhteydessä eri tahoihin ja valvoo hankkeen etenemistä. Hankkeen vetäjän palkkakustannukset eivät sisälly tähän hankkeeseen. Kunta huolehtii työntekijän palkkakustannuksista.

Haasteena on tämän hankkeen tehtävien selkeä rajaaminen. Vasta idea-asteella olevia reitistökohteita on paikkakunnalla paljon, joita ei voida hankkeen resurssien puitteissa vielä tässä yhteydessä ottaa mukaan.

Hankkeessa tehdään paljon talkootyötä sen osalta, kun osaamista löytyy. Ostopalveluina hankitaan sellaiset rakennelmat, jotka vaativat erikoisosaamista.

Talkootyönä (kuntalaiset): Reittien raivaus, opasteviittojen pysytys, rakennelmien rakentaminen ja pystytys (pääosin).

Ostopalveluna: Opasteviittojen ja opastaulujen suunnittelu ja valmistus, kuivakäymälät

Tarvehankinnat: Rakennelmien materiaalihankinnat, betonirenkaat tulipaikoille, kiviaines

Arvio talkootyön määrästä ja aikataulusta on tarkemmin liitteessä: Arvio vastikkeettoman työn laadusta ja määrästä

7) Hankkeen yhteistyötahot

Yhteistyökumppaneiksi hankkeeseen sopivat eri puolilla kuntaa reittikohteiden lähialueella toimivat yhteisöt ja yritykset sekä yksityishenkilöt.

Talkootyöhön osallistuvat tahot:

Yppärin kyläyhdistys

Yppärin osakaskunta
Maa- ja kotitalousnaiset
Rajaniemen kyläläiset
Pyhäjoen seurakunta
Rajaniemen maanomistajat
Pirttikosken osakaskunta
Pirttikosken metsästysseura
Pirttikosken kyläyhdistys
Pirttikosken maaseutunaiset
Pyhäjoen kalastajainseura

8) Millaisia riskejä hankkeeseen sisältyy ja miten niihin varaudutaan?

Hankkeessa on rajalliset mahdollisuudet ottaa mukaan kohteita ja reittejä kunnostuksen piiriin. Kunnan alueella on suuri määrä idea-asteella olevia käynti- ja virkistyskohteita, joista joudutaan tekemään valintoja tämän hankkeen kohteiksi. Myös valittavien kohteiden kunnostus tulee rajata rajallisten resurssien mukaiseksi. Hanke tukeutuu vahvasti eri yhteisöihin, joissa aktiivisten toimijoiden löytäminen voi tuottaa vaikeuksia.

Epäonnistumisen riskiä vähennetään tekemällä aluksi sopimukset talkootyöläisten kanssa (Liitteenä).

9) Miten huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet?

Hanke tukeutuu olemassa oleviin kohteisiin ja reitistöihin. Hyvin opastettu ja ohjattu liikkuminen on kestäväällä pohjalla. Reitistön kohteet tulevat hankkeen myötä peremminkin hoidetuksi.

Hankkeen avulla pyritään suojelemaan mm. kallioita tekemällä asiallisia nuotiopaikkoja, vähentämällä roskaamista sijoittamalla alueelle jäteastioita sekä alueiden säännöllisellä huollolla. Tähän kunta palkkaa yrittäjän, jotta reitistö pysyy hyvässä kunnossa.

Rakenteissa käytetään kierrätysmateriaaleja sikäli, kun se on mahdollista.

Sosiaalisesti- ja kulttuurillisesti tasa-arvoa lisäävää on se, että kaikilla on retkeilyreitistön myötä mahdollisuus löytää itselleen parhaiten soveltuvia paikkoja virkistäytymiseen ja luonnossa oleskeluun, kun paikat ovat julkisia ja niihin on asianmukainen opastus.

10) Yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan tai paikalliseen strategiaan. Miten aiemmat hankkeet on huomioitu?

Hanke tukee monin tavoin toiminta-alueen teemoja ja tavoitteita. Reitistössä on mukana kohteita eri puolilta kuntaa. Hanke parantaa myös kylien lähellä olevia virkistysmahdollisuuksia. Osaltaan reitistö parantaa maaseudun virkistyspalveluja ja tuo sitä kautta lisää viihtyvyyttä ja toiminnallisuutta.

Toiminta-alueen ohjelmakauden 2014-2020 teemoista ja tavoitteista hanke tukee ainakin seuraavia osa-alueita:

Hyvä elämä:

Kylät ja kunnat alueen voimavarana

- yhteisöllisyyden ja paikallisidentiteetin vahvistaminen
- kylien suunnitelmallinen kehittäminen
- aktiivisen kansalaisuuden ja lähidemokratian edistäminen
- kylien, yhdistysten ja yritysten välisen yhteistyön kehittäminen

Aktiivinen kulttuuri ja vapaa-aika

- harrastus- ja lähiliikuntamahdollisuuksien edistäminen

Elinvoima:

Yrittäjyyden tukeminen

- yritysten toimintaedellytysten kehittäminen

Elinvoimaa paikallisuudesta

- rannikon brändin edistäminen
- luonto- ja kulttuurimatkailun kehittäminen

Sopeutuminen isoihin teollisuushankkeisiin

- paikallisten yhteisöjen eheyttäminen

Ympäristö:

Viihtyisät kylämaisemat

- kylämaiseman hoidon lisääminen

Uudet ympäristöratkaisut ja biotalous

- ympäristökasvatuksen lisääminen

Nuoret:

Hyvinvoiva ja aktiivinen nuori

- harrastusmahdollisuuksien monipuolistaminen

11) Toiminta-alue, kohderyhmä, hyödynsaajat sekä aikataulu

Hankkeesta hyötyvät Pyhäjoen asukkaat, pyhäjokiset yrittäjät (mm. majoituspalveluiden tarjoajat, ravintolat ja kyläkaupat) sekä seutukunnalla matkailijat. Hanke nostaa esille Pyhäjoen ainutlaatuisia luontoa ja sen suomia mahdollisuuksia yhä useampien tietoisuuteen. Hanke lisää ihmisten hyvinvointia innostamalla liikkumaan ja retkeilemään luonnossa. Koko seutukunnan houkuttelevuus kasvaa myös Pyhäjoen osalta, mikä on hyväksi myös lähikunnille. Hanke kehittää Visit Pyhäjoki -brändin ideaa.

Hanke kehittää ja opastaa yhteisöllisyyden ja yhteistyön merkitystä kunnan virkistyspalvelujen ylläpitämisessä ja viihtyisyyden lisäämisessä.

Hankkeesta on pidetty kaikille avoin infotilaisuus 9.11 Pyhäjoen kunnantalolla. Tilaisuudesta on tiedotettu paikallisessa Kuulumiset-lehdessä sekä facebookissa sekä kunnan sivuilla. Kuntalaisille on annettu mahdollisuus vielä vaikuttaa tässä vaiheessa sekä mahdollisuus kertoa mielipiteensä.

Hankkeen toteutus voidaan aloittaa helmikuussa 2018 ja kokonaisuus rakennetaan vuoden 2020 loppuun mennessä.

12) Miten hankkeen toteutumista arvioidaan?

Hankkeella on ohjausryhmä, joka valvoo ja arvioi hankkeen etenemistä. Jatkossa voidaan tehdä selvityksiä eri kohteissa käyvien määrästä mm. kuntovihkojen tapaisilla käyntivihkoilla. Palautetta voidaan ottaa vastaan myös sähköisin välinein.

13) Miten hankkeessa syntyvää toimintaa jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen?

Hankkeessa valmistetaan virkityskohteille ja reitistölle käyttö- ja hoito-ohje. Kunta kilpailuttaa ja palkkaa yrittäjän huolehtii alueiden hoidosta. Näin alueiden kunnossapito on kestäväällä pohjalla pitkällä aikajänteellä. Kylille voidaan rakentaa paikallisia reittejä täydentämään nyt valmistuvaa runkoreitistöä.

14) Tiedottaminen

Viestintäsuunnitelma

Hankkeesta tiedotetaan Pyhäjoen kunnassa käytettyjen kanavien kuten paikkakunnan oman, viikoittain ilmestyvän Pyhäjoen kuulumiset -sanomalehden ja kunnan www-sivujen kautta. Lisäksi reitistölle tehdään omat facebook-sivut. Linkitetään hankkeesta ja sen tuottamista palveluista muihin sivustoihin, kuten Visit Pyhäjoki ym. Myös yhteistyökumppaneiden omat tiedotuskanavat ja some-tiedotusta tullaan käyttämään aktiivisesti. Lopputuotteena on hyvin uusissakin viestintävälineissä kuten älypuhelimilla toimiva karttasovellus eri kohteiden ja reittien paikkatiedoin.

Aikataulus

Viestintä aloitetaan heti, kun hanke käynnistyy. Työ on aloitettu hallinnollisin suunnittelutoimin 1.2.2018 ja hanke kestää 31.12.2020 saakka.

Tavoiteltavat tulokset

Tavoitteena on, että hankkeen valmistuttua paikkakuntalaisilla on hyvin tiedossa reitistön piirissä olevat kohteet ja niiden palvelut. Lisäksi tavoitteena on, että tietoa Pyhäjoen reitistöstä ja siinä mukana olevista virkistyskohteista on helposti ja hyvin kaikkien saatavilla.

15) Hankkeen kustannusarvio

Hankkeen kustannusten muodostuminen on esitetty tarkemmin liitetaulukossa. Taulukkoon on liitetty hintatieto, josta kunkin rakennelman tai erän kustannusarvio on muodostettu. Hankkeen suunnittelu- ja hallinnointikulut jäävät Pyhäjoen kunnan vastattaviksi. Rakennusten ja rakennelmien suunnittelun ja luvituksen kustannukset eivät nekään tule hankkeen kustannuksiksi. Näistä kustannuksista vastaa Pyhäjoen kunta. Myös tarvittavat reittien maanomistajasopimukset tehdään Pyhäjoen kunnasta.

Yhteenveto kustannusarviosta kohteittain ja reittien osalta

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on **100.000 euroa**. Tarkka kustannuserittely on esitetty erillisessä EXCEL-taulukossa. Kustannukset jakautuvat kohteittain ja reittien osalle seuraavasti:

Oravisjärvi

yht. 19.400 euroa

Hankkeessa toteutettavat rakenteet kohteelle ovat

- liikenneopasteet alueelle
- opastaulu kohteelle
- tulipaikka
- pöytäryhmä
- jäteastia
- jätelajittelupaikka
- paikoitusalueen kunnostus
- polun raivausta ja vahvistusta
- laavu
- liiteri
- kuivakäymälä
- lintutorni
- huoltotie laavulle / lintutornille
- opasviitat ja reitin värimerkit
- ohitusmerkit penkkatielle ohituspaikkoihin
- liittymätyö
-

Oravisjärven töissä ovat Pirttikosken osakaskunta, Pirttikosken metsästysseura ja Pirttikosken kyläyhdistys.

Tervon satama

yht. 6.100 euroa

Hankkeessa toteutettavat rakenteet kohteella ovat

- liikenneopasteet kohteelle
- opastaulu kohteelle
- tulipaikka (kunnostus)

- jätteastia
- lintutorni
- kajakkien nousupaikka

Tervon sataman töissä mukana Kalastajainseura, Pohjankylän jakokunta

Kupuliskosken pohjoisranta

6.170 euroa

Hankkeessa toteutettavat rakenteet ovat

- liikenneopasteet kohteelle
- opastaulu kohteelle
- tulipaikka
- liiteri
- jätteastia
- pelastusrengas
- laavu
- opasviitat ja merkit
- porraspuut kalliolle

Kupuliskosken pohjoisrannan töissä ovat Pirttikosken kyläyhdistys, Pirttikosken kalastajainseura, Pirttikosken osakaskunta sekä hankkeen ulkopuolisena maanomistajana Pyhäjoen kunta.

Kupuliskosken eteläranta

10.580 euroa

Hankkeessa toteutettavat rakenteet ovat

- liikenneopasviitat
- opastaulu kohteelle
- kota (kunnostus / uusinta)
- kuivakäymälä
- pitkospuita (100 m)
- kahluukivet (kaksi uoma 6 ja 8 m)

Kupuliskosken etelärannan töissä ovat Pirttikosken kyläyhdistys, kalastajainseurat sekä hankkeen ulkopuolisena maanomistajana Pyhäjoen kunta.

Saaren penkkatie

1.880 euroa

Hankkeessa toteutettavat rakenteet ovat

- liikenneopasteet
- opastaulut kohteille
- tulipaikka
- pelastusrengas

Saaren penkkatien töissä mukana Etelänkylän ja Pohjankylän osakaskunnat sekä sekä hankkeen ulkopuolisena Pyhäjoen kunta

Pyhäluodon uimaranta

1.580 euroa

Hankkeessa toteutettavat rakenteet ovat

- kunnolliset opasteet 8-tieltä ja vanhalta tieltä
- opastaulu kohteelle
- pelastusrengas

Pyhäluodon uimarannan töissä ovat mukana Etelänkylän osakaskunta ja Pyhäjoen kunta

Rajaniemen ranta

6.610 euroa

Rajaniemen rannalla hankkeessa toteutettavat rakenteet ovat

- liikenneopasteet kohteelle
- opastaulu kohteelle
- tulipaikka
- pelastusrengas
- polun / alueen raivausta
- polun vahvistusta
- lähellä Rajaniemeä Viirreojan yli pikkusilta

Rajaniemen rannan töissä mukana ovat Rajaniemen kyläläiset, Yppärin osakaskunta ja maanomistajat sekä Pyhäjoen seurakunta

Elävisluodon uimaranta

11.620 euroa

Elävisluodon rannalla ja Pylhyssä hankkeessa toteutettavat rakenteet ovat

- liikenneopasteet kohteelle
- opastaulut kohteelle
- tulipaikka
- liiteri
- pöytäryhmä
- jäteastia
- paikoitusalueen kunnostus
- pelastusrengas
- laavu
- kuivakäymälä

Elävisluodon uimarannan ja Pylhynrannan töissä ovat Yppärin kyläyhdistys, Yppärin osakaskunta, maa- ja kotitalousnaiset

Merimajan uimaranta

6.950 euroa

Merimajan uimarannan kunnostustöitä hankkeessa

- liikenneopasteet kohteelle
- opastaulut kohteelle
- tulipaikka
- liiteri
- jäteastia
- pelastusrengas

- kuivakäymälä
- hiekkalentiskentät

Merimajan uimarannan rakennustöissä ovat Yppärin kyläyhdistys, Yppärin osakaskunta, maa- ja kotitalousnaiset (Yppäri & kk). Yppärinjoen Kaunissaaren ylityssillat on siirretty eri hankkeessa tehtäväksi.

Rautiperän hiihtomaja

880 euroa

Vasta kunnostetun Rautiperän hiihtokeksuksen osalta hankkeessa tulevat tehtäväksi

- reitistön osalta tiestön liikenneopastus
- opastaulu kohteelle

Rautiperän opastuksen osalta työt tekee Pyhäjoen kunta

Tankokarin lintutorni

3.460 euroa

Tankokarin lintutornin osalta tässä hankkeessa tehdään

- liikenneopasviitat kohteelle
- opastaulu kohteelle
- lintutornin kunnostustoimet

Tankokarin osalta työt tekevät Parhalahden osakaskunta ja lintuharrastajat sekä Pyhäjoenkunta (viitoitus).

Pyöräily- ja kävelyreitit

25.390 euroa

Tiestölle, poluille ja maastoon suunniteltujen reittien osalta tähän hankkeeseen kuulumattomia eriä ovat

- reittien suunnittelu
- reittien työnjohto

Tähän hankkeeseen on sisällytetty reittien viitoitus ja värimerkintätolppien kulut

- reittien opasviitat ja niihin tulevat merkit (risteysalueiden viitat)
- reitin varren väritolpat (keskimäärin 200 metrin välein)
- viittojen ja väritolppien maastoon tehtävä asennustyö

Pyöräily- ja kävelyreittien reittimerkintään osallistuvat kaikki mukana olevat tahot, kukin omilla kylillä ja toiminta-alueillaan.

16) Hankkeen rahoitussuunnitelma

Hankkeen toteutuskulujen kustannusten rahoitussuunnitelma:

Kokonaisrahoitus **100 000 euroa**, josta

75.0000 euroa (75 %) haettu Leader-rahoitus

25.000 euroa yksityinen rahoitusosuus, josta

- talkootyön osuus 20.000 euroa (20 %hankkeesta, enintään 4/5 yksityisestä rahoitusosuudesta)

- yksityinen rahoitusosuus 5.000 (5 %)

Hankkeen toteutus tukeutuu merkittävältä osalta talkootyöhön. Hankkeen avustettaviksi kustannuksiksi talkootyötä on laskettu 20.000 euron edestä, joka tarkoittaa henkilötalkootyön avustusperusteissa 15 euron tuntilaskennalla **1330 talkootyötunnin** määrää. Suunniteltujen töiden toteutus edellyttää suurempaa talkootyön osuutta. Yli menevää talkootyön osuutta (noin 10.000 €) ei ole laskettu rahoituslaskennassa avustettavaksi.

Hankesuunnitelman laatiminen, rakennusten ja rakennelmien suunnittelu- ja luvitus, materiaalihankinnat (kilpailutus) ja työnjohto eivät sisälly edellä mainittuihin hankekuluihin. **Näiden avustettavaan hankkeeseen kuulumattomien osien kustannuserä** on arvioitu tässä hankkeessa **30.000 euron** suuruiseksi. Nämä kulut tulevat kunnan kustannettavaksi kunnan rahoituksella (kuntaraha), materiaalihajoituksin ja yksityisellä rahoituksella.